

ОКРЕМА ДУМКА

судді Конституційного Суду України Тупицького О.М. стосовно Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням виконуючого обов'язки Президента України, Голови Верховної Ради України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Верховної Ради Автономної Республіки Крим „Про Декларацію про незалежність Автономної Республіки Крим і міста Севастополя“

Погоджуючись із викладеною у резолютивній частині Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням виконуючого обов'язки Президента України, Голови Верховної Ради України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Верховної Ради Автономної Республіки Крим „Про Декларацію про незалежність Автономної Республіки Крим і міста Севастополя“ від 20 березня 2014 року № 3-рп/2014 (далі – Рішення) позицією стосовно невідповідності Конституції України (неконституційності) Постанови Верховної Ради Автономної Республіки Крим „Про Декларацію про незалежність Автономної Республіки Крим і міста Севастополя“ від 11 березня 2014 року № 1727-6/14 (далі – Постанова), я не поділяю деяких висновків мотивувальної частини Рішення, у зв'язку з чим на підставі статті 64 Закону України „Про Конституційний Суд України“ висловлюю окрему думку.

Так, я не згоден з викладеними в мотивувальній частині Рішення взаємопов'язаними висновками щодо:

– *прийняття Верховною Радою Автономної Республіки Крим Постанови (абзац перший пункту 1);*

– *виходу цим представницьким органом за межі конституційних повноважень та порушення ним норм Конституції України (абзац одинадцятий підпункту 3.1, абзац четвертий підпункту 3.3 пункту 3).*

Тобто не схвалюю наведення у Рішенні зазначених обставин як встановлених та **надання конституційно-правової оцінки діям Верховної Ради Автономної Республіки Крим.**

Відповідно до Конституції України судочинство здійснюється Конституційним Судом України та судами загальної юрисдикції (частина третя статті 124); основними засадами судочинства, зокрема, є рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом, змагальність сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості (пункти 2, 4 частини третьої статті 129); законом можуть бути визначені також інші засади судочинства в судах окремих судових юрисдикцій (частина четверта статті 129). Згідно зі статтею 4 Закону України „Про Конституційний Суд України“ верховенство права, повний і всебічний розгляд справ та обґрунтованість прийнятих рішень є основними принципами діяльності Конституційного Суду України. Рівність сторін і засобів та інші вказані принципи судочинства є невід’ємними елементами справедливого судового розгляду, право на який гарантовано кожному й нормами міжнародного права.

Для дотримання наведених принципів судочинства надання Конституційним Судом України правової оцінки діям Верховної Ради Автономної Республіки Крим, на моє переконання, потребувало забезпечення цьому представницькому органу реальної можливості підтвердити факт прийняття Постанови та реагувати на відповідні доводи суб’єкта права на конституційне подання через участь представника(ів) Верховної Ради Автономної Республіки Крим у конституційному провадженні або в інший спосіб.

Ухвалою Конституційного Суду України від 18 березня 2014 року № 33-у/2014 було вирішено провести розгляд цієї справи у формі письмового слухання та невідкладно, що унеможливило дотримання щодо Верховної Ради Автономної Республіки Крим принципу рівності сторін. За таких

підстав Конституційний Суд України мав утриматися від надання правової оцінки діям цього представницького органу.

Відповідно до статті 136 Конституції України Верховна Рада Автономної Республіки Крим у межах своїх повноважень приймає рішення та постанови (частина третя); повноваження і порядок діяльності Верховної Ради Автономної Республіки Крим визначаються Конституцією України та законами України, нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим (частина п'ята). За частиною третьою статті 27 Конституції Автономної Республіки Крим постанови Верховної Ради Автономної Республіки Крим приймаються на її засіданні відкритим або таємним голосуванням більшістю голосів депутатів від загального складу Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

Виходячи з цього, вважаю, що надання Конституційним Судом України правової оцінки діям Верховної Ради Автономної Республіки Крим у зв'язку з прийняттям оспорюваного акта потребувало встановлення обставин його ухвалення, тобто факту дотримання відповідної визначеної законодавством процедури.

Однак матеріали конституційного провадження не містять жодних відомостей стосовно обставин прийняття Постанови, тому, зважаючи на визначені законом основні принципи діяльності Конституційного Суду України, зокрема принципи повного і всебічного розгляду справ та обґрунтованості прийнятих рішень, дотримуюся позиції щодо неможливості ґрунтування конституційно-правових висновків на непідтвердженій презумпції факту прийняття вказаного правового акта Верховною Радою Автономної Республіки Крим, що має на увазі, серед іншого, ухвалення Постанови більшістю голосів депутатів від загального складу цього представницького органу шляхом вільного голосування.

До того ж предметом конституційного подання виконуючого обов'язки Президента України, Голови Верховної Ради України та, відповідно, конституційного провадження є перевірка конституційності

Постанови, а не надання висновку щодо порушення Верховною Радою Автономної Республіки Крим Конституції або законів України. Крім того, законодавчо визначена процедура надання такого висновку, після визнання неконституційним Закону України „Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень Конституційного Суду України, особливостей провадження у справах за конституційними зверненнями та недопущення зловживань правом на конституційне подання“ від 19 березня 2009 року № 1168–VI, відсутня.

Конституційний Суд України встановив, що Постанову опубліковано у газеті „Крымские известия“ 12 березня 2014 року. Згідно із законодавством саме з опублікуванням правового акта пов’язане набрання ним чинності та його обов’язковість до виконання. Тобто опублікування Постанови стало юридичною подією, яка обумовила виникнення, зміну чи припинення на території Автономної Республіки Крим певних правовідносин, які по-іншому врегульовані Конституцією України.

За статтею 2 Закону України „Про Конституційний Суд України“ завданням Конституційного Суду України є гарантування верховенства Конституції України як Основного Закону держави на всій території України. Отже, зважаючи на вказані обставини, єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні був зобов’язаний невідкладно забезпечити конституційність нормативно-правового регулювання на території Автономної Республіки Крим у порядку здійснення функцій із конституційного нормоконтролю та, враховуючи практичну неможливість з’ясувати у стислі терміни обставини прийняття Постанови, мав виходити саме з факту опублікування цього правового акта.

Невідповідність Конституції України згідно зі статтею 15 Закону України „Про Конституційний Суд України“ є однією з трьох автономних підстав для прийняття Конституційним Судом України рішення щодо неконституційності правового акта повністю чи в його окремій частині. Таким чином, для дотримання основних принципів конституційного

судочинства, а також розумного балансу між позитивним обов'язком забезпечити верховенство Конституції України на всій території України і відповідними загальносуспільними інтересами та правом кожного на справедливий судовий розгляд єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні мав обмежитися у Рішенні висновками щодо неконституційності Постанови виключно через її зміст.

Суддя
Конституційного Суду України

О. М. ТУПИЦЬКИЙ